

UREDBA (EU) br. 912/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. srpnja 2014.****o uspostavi okvira za upravljanje financijskom odgovornošću povezanom sa sudovima za rješavanje sporova između ulagatelja i države osnovanima međunarodnim sporazumima kojih je Europska unija stranka**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora, inozemna izravna ulaganja uključena su na popis pitanja koja spadaju u područje zajedničke trgovinske politike. U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), Unija ima isključivu nadležnost u vezi sa zajedničkom trgovinskom politikom te može biti stranka međunarodnih sporazuma kojima su obuhvaćene odredbe o inozemnim izravnim ulaganjima.
- (2) Sporazumi kojima se predviđa zaštita ulaganja mogu uključivati mehanizam rješavanja sporova između ulagatelja i države koji ulagatelju iz treće zemlje omogućuje podnošenje tužbe protiv države u kojoj je ostvario ulaganje. Rješavanje sporova između ulagatelja i države može za ishod imati dodjelu novčane naknade. Nadalje, u svakom takvom slučaju neizbježno će nastati znatni troškovi upravljanja arbitražom, kao i troškovi povezani s obranom u predmetu.
- (3) Međunarodna odgovornost za tretman koji podliježe rješavanju sporova uređena je na temelju podjele nadležnosti između Unije i država članica. U skladu s time Unija je u načelu dužna osigurati obranu u slučaju bilo kakvih zahtjeva kojima se ističe navodna povreda pravila uključenih u sporazum koja su u isključivoj nadležnosti Unije, neovisno o tome pruža li tretman o kojem je riječ sama Unija ili država članica.
- (4) Sporazumi Unije trebali bi inozemnim ulagateljima pružati jednako visoku, no ne i višu, razinu zaštite od one koju pravo Unije i opća načela koja su zajednička pravima država članica pružaju ulagateljima iz Unije. Sporazumi Unije trebali bi osigurati zaštitu i poštovanje zakonodavnih ovlasti Unije i njezinog prava na reguliranje.
- (5) Kada Unija, kao subjekt s pravnom osobnošću, ima međunarodnu odgovornost za tretman koji se pruža, od nje se prema međunarodnom pravu očekuje da plati bilo kakav iznos utvrđen u za nju nepovoljnom pravorijeku i snosi troškove bilo kakvog spora. Međutim, nepovoljan pravorijek može proizaći kako iz tretmana koji pruža sama Unija tako i iz tretmana koji pruža država članica. Stoga bi bilo nepravično da se iznosi utvrđeni pravorijekom i troškovi arbitraže isplaćuju iz proračuna Unije ako je tretman pružala država članica, osim ako je predmetni tretman propisan pravom Unije. Zbog toga je prema pravu Unije potrebno, a na temelju kriterija uspostavljenih ovom Uredbom, raspodijeliti financijsku odgovornost između same Unije i države članice odgovorne za tretman koji se pruža.

⁽¹⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 23. srpnja 2014.

- (6) U svojoj rezoluciji od 6. travnja 2011. o budućoj europskoj politici u području međunarodnih ulaganja, Europski parlament je izričito pozvao na stvaranje mehanizma predviđenog u ovoj Uredbi. Nadalje, Vijeće je u svojim zaključcima od 25. listopada 2010. o sveobuhvatnoj politici u području međunarodnih ulaganja od Komisije zatražilo da prouči to pitanje.
- (7) Financijsku odgovornost trebalo bi dodijeliti subjektu odgovornom za tretman za koji je utvrđeno da nije usklađen s odgovarajućim odredbama sporazuma. Stoga bi sama Unija trebala snositi financijsku odgovornost kada predmetni tretman pruža institucija, tijelo, ured ili agencija Unije. Predmetna država članica trebala bi snositi financijsku odgovornost kada predmetni tretman pruža ta država članica. Međutim, kada država članica postupa na način propisan pravom Unije, primjerice pri prenošenju direktive koju je donijela Unija, financijsku bi odgovornost trebala snositi sama Unija, u mjeri u kojoj je predmetni tretman propisan pravom Unije. Tom bi se Uredbom također trebala predvidjeti mogućnost da se pojedinačni slučajevi mogu odnositi i na tretman koji pruža država članica i na tretman koji je propisan pravom Unije te obuhvatiti sva djelovanja koja poduzimaju države članice i Unija. U takvim slučajevima, države članice i Unija trebale bi snositi financijsku odgovornost za određeni tretman koji pružaju bilo države članice bilo Unija.
- (8) Unija bi uvijek trebala nastupati kao tuženik ako se spor odnosi isključivo na tretman koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije tako da Unija snosi moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz spora u skladu s gore navedenim kriterijima.
- (9) U slučaju kada bi država članica snosila moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz spora, pravično je i primjereno da ta država članica nastupi kao tuženik kako bi obranila tretman koji je ona pružila ulagatelju. Aranžmani utvrđeni u ovoj Uredbi imaju za cilj osigurati da proračun Unije i nefinancijska sredstva Unije ne budu, čak ni privremeno, opterećeni ni troškovima postupka ni bilo kakvim iznosom utvrđenim pravorijekom donesenim protiv predmetne države članice.
- (10) Države članice mogu bez obzira na to odabrati da Unija nastupa kao tuženik u takvoj vrsti sporova, primjerice zbog razloga tehničke stručnosti. Države članice bi stoga trebale moći odbiti nastupati kao tuženik ne dovodeći u pitanje svoju financijsku odgovornost.
- (11) Kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita interesa Unije, ključno je da, u iznimnim okolnostima, sama Unija nastupa kao tuženik u sporovima koji se odnose na tretman koji pruža država članica. Te su okolnosti ograničene na slučajeve kada se spor također odnosi na tretman koji pruža Unija, kada se čini da je tretman koji pruža država članica propisan pravom Unije i kada se sličan tretman osporava u povezanom zahtjevu protiv Unije u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO), kada je uspostavljeno vijeće i kada se zahtjev odnosi na isto specifično pravno pitanje te kada je potrebno osigurati dosljednu argumentaciju u predmetu u okviru WTO-a.
- (12) Kada Unija nastupa kao tuženik u predmetima koji se tiču mjera države članice, Komisija bi trebala voditi njezinu obranu na način kojim se štite financijski interesi predmetne države članice.
- (13) Odluke o tome trebaju li Unija ili država članica nastupati kao tuženik trebalo bi donositi unutar okvira utvrđenog u ovoj Uredbi. Primjereno je da Komisija odmah obavijesti Europski parlament i Vijeće o načinu na koji se primjenjuje taj okvir.

- (14) Ovom bi Uredbom trebalo predvidjeti neke praktične aranžmane za provedbu arbitražnog postupka u sporovima koji se odnose na tretman koji pruža država članica. Ti bi aranžmani za cilj trebali imati najbolje moguće vođenje spora uz istodobno osiguravanje usklađenosti s obvezom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) te obrane i zaštite interesa predmetne države članice.
- (15) Kada Unija nastupa kao tuženik, takvi aranžmani trebali bi osigurati vrlo blisku suradnju, uključujući žurno obavještanje o bilo kakvim važnim postupovnim koracima, dostavu relevantnih dokumenata, česte konzultacije i sudjelovanje u delegaciji u okviru postupka.
- (16) Kada država članica nastupa kao tuženik, primjereno je da ona, u skladu s obvezom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a, izvješćuje Komisiju o razvoju događanja u tom predmetu te posebno da osigura pravodobno obavješćivanje o bilo kakvim važnim postupovnim koracima, dostavu relevantnih dokumenata, česte konzultacije i sudjelovanje u delegaciji u okviru postupka. Također je primjereno Komisiji osigurati odgovarajuću mogućnost da utvrdi bilo koje pravno pitanje ili bilo koji drugi element od interesa za Uniju, a koji proizlazi iz spora.
- (17) Ne dovodeći u pitanje ishod arbitražnog postupka, država članica trebala bi moći u bilo kojem trenutku prihvatiti financijsku odgovornost u slučaju da bude potrebno isplatiti naknadu. U tom slučaju država članica i Komisija trebali bi moći sklopiti aranžmane za periodično plaćanje troškova i plaćanje bilo kakve naknade. Takvo prihvaćanje se ne smatra priznanjem države članice da je zahtjev koji je predmet spora osnovan. Komisija bi u takvom slučaju trebala moći donijeti odluku kojom se od države članice zahtijeva da se pripremi za podmirivanje takvih troškova. U slučaju da odluka suda o troškovima bude u korist Unije kada je riječ o troškovima, Komisija bi trebala osigurati da se bilo kakvi unaprijed plaćeni troškovi odmah nadoknade predmetnoj državi članici.
- (18) U pojedinim slučajevima može biti primjereno postići nagodbu kako bi se izbjegla skupa i nepotrebna arbitraža. Potrebno je utvrditi postupak za postizanje takvih nagodbi. Takav bi postupak trebao omogućiti Komisiji da, postupajući u skladu s postupkom ispitivanja, nagodbom riješi predmet koji uključuje financijsku odgovornost Unije ako je to u interesu Unije. Ako se predmet također odnosi na tretman koji pruža država članica, primjereno je da Unija može riješiti spor nagodbom samo ako nagodba ne bi imala nikakvih financijskih ili proračunskih posljedica za predmetnu državu članicu. U takvim je slučajevima primjereno da Komisija i predmetna država članica blisko surađuju i savjetuju se. Država članica trebala bi imati slobodu riješiti predmet nagodbom u bilo kojem trenutku pod uvjetom da prihvati punu financijsku odgovornost i da svaka takva nagodba bude u skladu s pravom Unije.
- (19) Kada je pravorijek donesen protiv Unije, Unija bi iznos utvrđen pravorijekom trebala platiti bez odgode. Komisija bi trebala poduzeti mjere za plaćanje takvih iznosa osim u slučaju kada je država članica već prihvatila financijsku odgovornost.
- (20) Komisija bi se trebala blisko savjetovati s predmetnom državom članicom radi postizanja sporazuma o raspodjeli financijske odgovornosti. Ako Komisija utvrdi da je država članica odgovorna, a država članica se s time ne složi, Komisija bi trebala platiti iznos utvrđen pravorijekom, ali bi također trebala državi članici uputiti odluku kojom od nje zahtijeva uplatu predmetnih iznosa u proračun Unije uvećanih za odgovarajuće kamate. Kamate koje treba platiti trebale bi biti one koje su utvrđene na temelju članka 78. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾. Članak 263. UFEU-a primjenjuje se u slučajevima kada država članica smatra da odluka ne ispunjava kriterije utvrđene ovom Uredbom.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

- (21) Proračunom Unije trebalo bi se osigurati pokrivanje rashoda koji proizlaze iz sporazuma kojima su obuhvaćene odredbe o inozemnim izravnim ulaganjima kojih je Unija stranka i kojima se predviđa rješavanje sporova između ulagatelja i države. Ako države članice imaju financijsku odgovornost na temelju ove Uredbe, Unija bi trebala biti u mogućnosti ili najprije akumulirati doprinose predmetne države članice prije izvršenja odgovarajućih rashoda ili najprije izvršiti odgovarajuće rashode te potom primiti povrat od predmetne države članice. Uporaba obaju ovih mehanizama postupanja s proračunom trebala bi biti moguća ovisno o tome što je ostvarivo, a posebno s obzirom na rokove. Doprinosi ili povrat novca koje plaća predmetna država članica trebalo bi za oba ova mehanizma smatrati unutarnjim namjenskim prihodima proračuna Unije. Sredstva koja proizlaze iz ovih unutarnjih namjenskih prihoda trebala bi pokrivati ne samo odgovarajuće rashode, već bi trebala biti prihvatljiva za popunjavanje drugih dijelova proračuna Unije iz kojih su osigurana početna sredstva za izvršenje odgovarajućih rashoda na temelju drugog mehanizma.
- (22) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji.
- (23) Provedbene ovlasti koje se odnose na članak 9. stavke 2. i 3., članak 13. stavak 1., članak 14. stavak 8., članak 15. stavak 3. i članak 16. stavak 3. trebalo bi izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (24) Za donošenje odluka o nastupanju Unije kao tuženika u skladu s člankom 9. stavkom 2. trebalo bi koristiti savjetodavni postupak s obzirom na to da je potrebno da Unija preuzme obranu u takvim predmetima, ali to bi ipak trebalo podlijegati nadzoru država članica. Za donošenje odluka o rješavanju sporova nagodbom u skladu s člankom 15. stavkom 3. trebalo bi koristiti savjetodavni postupak s obzirom na to da će te odluke u krajnjem slučaju imati samo privremen utjecaj na proračun Unije jer će se od predmetne države članice zahtijevati da preuzme svu financijsku odgovornost koja proizlazi iz spora i zbog detaljnih kriterija za prihvatljivost takvih nagodbi utvrđenih u Uredbi,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ne dovodeći u pitanje podjelu nadležnosti utvrđenu UFEU-om, ova se Uredba primjenjuje na rješavanje sporova između ulagatelja i države koje se provodi na temelju sporazuma kojeg je Unija stranka ili kojeg su Unija i njezine države članice stranke, a koje pokreće tužitelj iz treće zemlje. Donošenje i primjena ove Uredbe posebice ne utječu na razgraničenje nadležnosti utvrđeno Ugovorima, uključujući u vezi s tretmanom koji pružaju države članice ili Unija, a koje tužitelj osporava u okviru rješavanja spora između ulagatelja i države koje se provodi na temelju sporazuma.
2. U informativne svrhe Komisija u *Službenom listu Europske unije* objavljuje i ažurira popis sporazuma koji spadaju u područje primjene ove Uredbe.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „sporazum” znači svaki međunarodni sporazum kojim su obuhvaćene odredbe o inozemnim izravnim ulaganjima kojeg je Unija stranka ili kojeg su Unija i njezine države članice stranke i kojim se predviđa rješavanje sporova između ulagatelja i države;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (b) „troškovi koji proizlaze iz arbitraže” znači pristojbe i troškovi arbitražnog suda i arbitražne institucije te troškovi zastupanja i troškovi koje arbitražni sud dodijeli tužitelju, kao što su troškovi prevođenja, troškovi pravne i ekonomske analize i drugi odgovarajući troškovi povezani s arbitražnim postupkom;
- (c) „spor” znači zahtjev koji je tužitelj podnio protiv Unije ili države članice na temelju sporazuma i o kojem pravorijek donosi arbitražni sud;
- (d) „rješavanje sporova između ulagatelja i države” znači mehanizam koji je predviđen sporazumom i putem kojeg tužitelj može podnijeti zahtjev protiv Unije ili države članice;
- (e) „država članica” znači jedna ili više država članica Europske unije;
- (f) „predmetna država članica” znači država članica koja pruža tretman koji navodno nije u skladu sa sporazumom;
- (g) „financijska odgovornost” znači obveza plaćanja novčanog iznosa koji je dodijelio arbitražni sud ili koji je dogovor kao dio nagodbe te uključuje troškove koji proizlaze iz arbitraže;
- (h) „nagodba” znači bilo kakav dogovor između Unije i/ili države članice, s jedne strane, i tužitelja, s druge strane, prema kojem se tužitelj u zamjenu za isplatu novčanog iznosa ili u zamjenu za djelovanje koje nije isplata novčanog iznosa suglasio da će odustati od svojih zahtjeva, uključujući slučaj kada je nagodba sadržana u pravorijeku arbitražnog suda;
- (i) „arbitražni sud” znači bilo koja osoba ili bilo koje tijelo koje je na temelju sporazuma imenovana odnosno određeno za donošenje pravorijeka o sporu između ulagatelja i države;
- (j) „tužitelj” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja na temelju sporazuma može podnijeti zahtjev za rješavanje spora između ulagatelja i države ili bilo koja fizička ili pravna osoba na koju su zakonito preneseni zahtjevi tužitelja prema sporazumu;
- (k) „pravo Unije” znači UFEU i UEU, kao i bilo koji pravni akti Unije iz članka 288. drugog, trećeg i četvrtog stavka UFEU-a i bilo koji međunarodni ugovor kojeg je Unija stranka ili kojeg su Unija i njezine države članice stranke; isključivo za potrebe ove Uredbe „pravo Unije” ne znači odredbe o zaštiti ulaganja iz sporazuma;
- (l) „propisano pravom Unije” znači tretman pri kojem je predmetna država članica mogla izbjeći navodno kršenje sporazuma isključivo nepoštovanjem obveze iz prava Unije, primjerice ako država članica nema diskrecijskih ovlasti ili ne raspolaže marginom prosudbe u pogledu rezultata koje treba ostvariti.

POGLAVLJE II.

RASPODJELA FINANCIJSKE ODGOVORNOSTI

Članak 3.

Kriteriji raspodjele

1. Financijska odgovornost koja proizlazi iz spora u okviru određenog sporazuma raspodjeljuje se prema sljedećim kriterijima:

- (a) Unija snosi financijsku odgovornost koja proizlazi iz tretmana koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije;

- (b) predmetna država članica snosi financijsku odgovornost koja proizlazi iz tretmana koji pruža ta država članica;
- (c) iznimno od točke (b), Unija snosi financijsku odgovornost koja proizlazi iz tretmana koji pruža država članica kada je takav tretman propisan pravom Unije.

Neovisno o točki (c) prvog podstavka, kada se od predmetne države članice na temelju prava Unije zahtijeva djelovanje radi ispravljanja neusklađenosti ranijeg akta s pravom Unije, ta država članica snosi financijsku odgovornost osim ako je takav raniji akt bio propisan pravom Unije.

2. Kada je to predviđeno ovom Uredbom, Komisija donosi odluku o utvrđivanju financijske odgovornosti predmetne države članice u skladu s kriterijima utvrđenima u stavku 1. O takvoj odluci obavješćuju se Europski parlament i Vijeće.

3. Neovisno o stavku 1. ovog članka predmetna država članica snosi financijsku odgovornost ako:

(a) je prihvatila moguću financijsku odgovornost u skladu s člankom 12.; ili

(b) sklopi nagodbu u skladu s člankom 15.

4. Neovisno o stavku 1. ovog članka, Unija snosi financijsku odgovornost kada Unija nastupa kao tuženik u skladu s člankom 4.

POGLAVLJE III.

TIJEK SPOROVA

ODJELJAK 1.

Tijek sporova koji se odnose na tretman koji pruža Unija

Članak 4.

Tretman koji pruža Unija

1. Unija nastupa kao tuženik kada se spor odnosi na tretman koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije.
2. Kada Komisija od tužitelja zaprimi zahtjev za konzultacije ili obavijest kojom tužitelj priopćava svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka u skladu sa sporazumom, ona o tome odmah obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

ODJELJAK 2.

Tijek sporova koji se odnose na tretman koji pruža država članica

Članak 5.

Tretman koji pruža država članica

Odredbe ovog odjeljka primjenjuju se na sporove koji se, u cijelosti ili djelomično, odnose na tretman koji pruža država članica.

Članak 6.

Suradnja i savjetovanja između Komisije i predmetne države članice

1. U skladu s načelom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a, Komisija i predmetna država članica poduzimaju sve potrebne korake kako bi obranile i zaštitile interese Unije i predmetne države članice.
2. Komisija i predmetna država članica savjetuju se o upravljanju sporovima na temelju ove Uredbe, imajući na umu bilo kakve rokove utvrđene u ovoj Uredbi i predmetnom sporazumu te razmjenjuju informacije kada je to bitno za provedbu sporova.

Članak 7.

Zahtjev za konzultacije

1. Kada Komisija od tužitelja zaprimi zahtjev za konzultacije u skladu sa sporazumom, ona o tome odmah obavješćuje predmetnu državu članicu. Kada je država članica obaviještena o zahtjevu za konzultacije ili je zaprimila zahtjev za konzultacije, ona o tome odmah obavješćuje Komisiju.
2. Predstavnici predmetne države članice i Komisije dio su delegacije Unije na konzultacijama.
3. Predmetna država članica i Komisija odmah dostavljaju jedna drugoj informacije koje su relevantne za slučaj.
4. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svakom takvom zahtjevu za konzultacije.

Članak 8.

Obavijest o namjeri pokretanja arbitražnog postupka

1. Kada Komisija zaprimi obavijest kojom tužitelj priopćava svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka u skladu sa sporazumom, ona o tome odmah obavješćuje predmetnu državu članicu. Kada tužitelj priopći svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka protiv Unije ili države članice, Komisija u roku od 15 radnih dana od dana primitka obavijesti obavješćuje Europski parlament i Vijeće o imenu ili nazivu tužitelja, odredbama sporazuma koje su navodno prekršene, uključenom gospodarskom sektoru, tretmanu kojim se navodno krši sporazum i iznosu naknade štete koji se potražuje.
2. Kada država članica zaprimi obavijest kojom tužitelj priopćava svoju namjeru pokretanja arbitražnog postupka, ona o tome odmah obavješćuje Komisiju.
3. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svakoj takvoj obavijesti o namjeri pokretanja arbitražnog postupka.

Članak 9.

Status tuženika

1. Predmetna država članica nastupa kao tuženik osim ako nastupi neka od sljedećih situacija:
 - (a) Komisija je slijedom savjetovanja u skladu s člankom 6. u roku od 45 dana od primitka obavijesti ili službene obavijesti iz članka 8., donijela odluku u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. ovog članka; ili
 - (b) država članica je slijedom savjetovanja u skladu s člankom 6., u roku od 45 dana od primitka obavijesti ili službene obavijesti iz članka 8., Komisiji u pisanom obliku potvrdila da ne namjerava nastupiti kao tuženik.

Ako dođe do bilo koje od situacija iz točaka (a) ili (b), Unija nastupa kao tuženik.

2. Komisija može, na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije koje su stavljene na raspolaganje državama članicama u skladu s postupkom iz članka 22. stavka 2., odlučiti putem provedbenih akata da Unija treba nastupiti kao tuženik ako dođe do jedne ili više sljedećih okolnosti:

(a) Unija bi u skladu s kriterijima utvrđenima u članku 3. snosila svu ili barem dio moguće financijske odgovornosti koja proizlazi iz spora; ili

(b) spor se također odnosi na tretman koji pružaju institucije, tijela, uredi ili agencije Unije.

3. Komisija može, na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije koje su stavljane na raspolaganje državama članicama u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3., odlučiti putem provedbenih akata da Unija treba nastupiti kao tuženik kada se sličan tretman osporava u povezanom zahtjevu protiv Unije u okviru WTO-a, kada je uspostavljeno vijeće i kada se zahtjev odnosi na isto specifično pravno pitanje te kada je potrebno osigurati dosljednu argumentaciju u slučaju u okviru WTO-a.

4. Kada djeluje na temelju ovog članka, Komisija osigurava da se obranom Unije štite financijski interesi predmetne države članice.

5. Čim zaprimе obavijest ili službenu obavijest iz članka 8., Komisija i predmetna država članica započinju sa savjetovanjima u skladu s člankom 6. o upravljanju predmetom u skladu s ovim člankom. Komisija i predmetna država članica osiguravaju poštovanje bilo kakvih rokova utvrđenih u sporazumu.

6. Kada Unija nastupa kao tuženik, u skladu sa stavcima 2. i 5., Komisija se savjetuje s predmetnom državom članicom o svakom podnesku ili primjedbi prije njihove finalizacije i podnošenja. Predstavnici predmetne države članice, na zahtjev države članice i na njezin trošak, dio su delegacije Unije za bilo koju raspravu te Komisija na odgovarajući način vodi računa o interesu države članice.

7. Komisija odmah obavješćuje Europski parlament i Vijeće o bilo kakvom sporu na koji se primjenjuje ovaj članak i o načinu njegove primjene.

Članak 10.

Uloga države članice u arbitražnom postupku

1. Kada država članica nastupa kao tuženik, država članica u svim fazama spora, uključujući mogući poništaj, žalbu ili preispitivanje, u skladu s člankom 6.:

(a) Komisiji pravodobno dostavlja relevantne dokumente koji se odnose na postupak;

(b) Komisiju pravodobno obavješćuje o svim važnim postupovnim koracima i na zahtjev započinje savjetovanja s Komisijom s ciljem odgovarajućeg uzimanja u obzir bilo kakvog pravnog pitanja ili bilog kakvog drugog elementa od interesa za Uniju koji je iznesen u okviru spora i koji je Komisija istaknula u neobvezujućoj pisanoj analizi dostavljenoj predmetnoj državi članici; te

(c) predstavnicima Komisije dozvoljava, na zahtjev i trošak Komisije, da budu dio delegacije koja predstavlja državu članicu.

2. Komisija dostavlja državi članici relevantne dokumente koji se odnose na postupak kako bi osigurala najdjelotvorniju moguću obranu.
3. Čim pravorijek bude donesen, država članica obavješćuje Komisiju. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

Članak 11.

Uloga Unije u arbitražnom postupku

1. U skladu s člankom 6., tijekom arbitražnog postupka u kojem Unija nastupa kao tuženik u svim sporovima u kojima bi država članica bila odgovorna za snošenje cjelokupne moguće financijske odgovornosti ili njezinog dijela primjenjuju se sljedeće odredbe:
 - (a) Komisija poduzima sve potrebne mjere kako bi obranila i zaštitila interese predmetne države članice;
 - (b) predmetna država članica Komisiji pruža svu potrebnu pomoć;
 - (c) kako bi osigurala najdjelotvorniju moguću obranu, Komisija predmetnoj državi članici dostavlja relevantne dokumente koji se odnose na postupak, državu članicu obavješćuje o svim važnim postupovnim koracima i započinje savjetovanje s državom članicom kad god predmetna država članica od nje to zatraži;
 - (d) Komisija i predmetna država članica pripremaju obranu blisko surađujući jedna s drugom; i
 - (e) delegacija Unije u postupku sastoji se od Komisije i predstavnika predmetne države članice, osim ako predmetna država članica obavijesti Komisiju da ne namjerava biti dio delegacije Unije u postupku.
2. Komisija redovito obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u arbitražnom postupku iz stavka 1.

Članak 12.

Prihvatanje moguće financijske odgovornosti od strane države članice kada je Unija tuženik

Kada Unija nastupa kao tuženik u svim sporovima u kojima bi država članica bila odgovorna za snošenje cjelokupne moguće financijske odgovornosti ili njezinog dijela, predmetna država članica može u svakom trenutku prihvatiti bilo kakvu moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz arbitraže. U tu svrhu predmetna država članica i Komisija mogu sklopiti aranžmane koji se između ostalog odnose na:

- (a) mehanizme za periodično plaćanje troškova koji proizlaze iz arbitraže;
- (b) mehanizme za plaćanje bilo kakvih iznosa utvrđenih pravorijekom donesenim protiv Unije.

POGLAVLJE IV.

NAGODBA U SPOROVIMA U KOJIMA JE UNIJA TUŽENIK

Članak 13.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji pruža Unija

1. Ako Komisija smatra da bi rješavanje spora koji se odnosi na tretman koji pruža isključivo Unija bilo u interesu Unije, ona može donijeti provedbeni akt radi odobravanja nagodbe. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

2. Ako bi nagodba osim plaćanja novčanog iznosa mogla obuhvaćati druga djelovanja, primjenjuju se odgovarajući postupci za takva djelovanja.

Članak 14.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji u cijelosti ili djelomično pruža država članica – u slučaju kada se Unija želi nagoditi

1. Kada je Unija tuženik u sporu koji se odnosi na tretman koji u cijelosti ili djelomično pruža država članica, a Komisija smatra da bi rješavanje spora nagodbom bilo u financijskom interesu Unije, Komisija se najprije savjetuje s predmetnom državom članicom, u skladu s člankom 6. Država članica također može pokrenuti takva savjetovanja s Komisijom.

2. Ako se Komisija i predmetna država članica dogovore riješiti spor nagodbom, predmetna država članica nastoji s Komisijom ostvariti aranžman kojim se određuju elementi potrebni za dogovaranje i provedbu nagodbe.

3. Kada je Unija tuženik u sporu u kojem bi država članica mogla imati financijsku odgovornost, a u kojem ne postoji financijska odgovornost Unije, samo predmetna država članica može riješiti spor nagodbom, u skladu s člankom 15.

4. Kada je Unija tuženik, u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b), Komisija može, slijedom savjetovanja u skladu s člankom 6. stavkom 1., odlučiti riješiti spor nagodbom ako je nagodba u financijskom interesu Unije. U tom slučaju Komisija pruža cjelovitu i uravnoteženu analizu činjenica te pravnu argumentaciju koje prikazuju financijske interese Unije.

5. Kada je Unija tuženik u sporu u skladu s člankom 9. stavkom 2. u kojem postoji samo financijska odgovornost Unije i u kojem ne postoji nikakva financijska odgovornost države članice, Komisija može odlučiti riješiti spor nagodbom.

6. Kada je Unija tuženik u sporu u skladu s člankom 9. stavkom 2. u kojem postoji financijska odgovornost Unije i države članice, Komisija ne može riješiti spor nagodbom bez suglasnosti predmetne države članice. Predmetna država članica može podnijeti cjelovitu analizu utjecaja predložene nagodbe na njezine financijske interese. Kada država članica ne pristane na rješavanje spora nagodbom, Komisija se bez obzira na to može odlučiti na nagodbu uz uvjet da takva nagodba nema nikakve financijske ili proračunske posljedice za predmetnu državu članicu na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije, vodeći računa o analizi države članice i prikazujući financijske interese Unije i predmetne države članice. U tom se slučaju ne primjenjuje članak 19.

7. Uvjeti nagodbe iz stavaka 4., 5. i 6. ne smiju obuhvaćati druga djelovanja predmetne države članice, osim plaćanja novčanog iznosa.

8. Svaka nagodba u okviru ovog članka podliježe odobravanju putem provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

Članak 15.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji pruža isključivo država članica – u slučaju kada se država članica želi nagoditi

1. Kada je Unija tuženik u sporu koji se odnosi isključivo na tretman koji pruža država članica, predmetna država članica može predložiti rješavanje spora nagodbom ako:

(a) predmetna država članica prihvaća bilo kakvu moguću financijsku odgovornost koja proizlazi iz nagodbe;

(b) se bilo kakav dogovor o nagodbi može provesti samo protiv predmetne države članice; i

(c) su uvjeti nagodbe u skladu s pravom Unije.

2. Komisija i predmetna država članica započinju savjetovanja kako bi procijenile namjeru države članice da riješi spor nagodbom.

3. Predmetna država članica obavješćuje Komisiju o nacrtu dogovora o nagodbi. Smatra se da je Komisija prihvatila nacrt dogovora o nagodbi osim ako ona, u roku od 90 dana od obavijesti o nacrtu nagodbe koju je dostavila država članica, putem provedbenog akta donesenog u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 22. stavka 2., ne odluči drukčije zbog toga što nacrt nagodbe ne ispunjava sve uvjete navedene u stavku 1. ovog članka. Nakon prihvaćanja nacrta nagodbe, Komisija poduzima sve potrebne korake kako bi dogovor o nagodbi proizvodio učinke.

Članak 16.

Rješavanje nagodbom sporova koji se odnose na tretman koji djelomično pruža država članica – u slučaju kada se država članica želi nagoditi

1. Kada je Unija tuženik u sporu koji se odnosi na tretman koji djelomično pruža država članica, a država članica smatra da bi rješavanje spora nagodbom bilo u njezinom financijskom interesu, ona se najprije savjetuje s Komisijom u skladu s člankom 6.

2. Ako se Komisija i predmetna država članica dogovore riješiti spor nagodbom, predmetna država članica nastoji s Komisijom ostvariti aranžman kojim se određuju elementi potrebni za dogovaranje i provedbu nagodbe.

3. Ako Komisija ne pristane riješiti spor nagodbom, ona može donijeti odluku o odbijanju nagodbe, na temelju cjelovite i uravnotežene analize činjenica te pravne argumentacije koje su dostavljene državi članici, putem provedbenog akta. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

POGLAVLJE V.

PLAĆANJE IZNOSA UTVRĐENIH KONAČNIM PRAVORIJEKIMA ILI NAGODBAMA

Članak 17.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje kada Unija nastupa kao tuženik u sporu.

Članak 18.

Postupak plaćanja iznosa utvrđenih pravorijecima ili nagodbama

1. Tužitelj u čiju je korist donesen konačni pravorijek na temelju sporazuma može Komisiji podnijeti zahtjev za plaćanje iznosa utvrđenog tim pravorijekom. Komisija isplaćuje svaki takav iznos, osim ako je predmetna država članica prihvatila financijsku odgovornost u skladu s člankom 12. u kojem slučaju iznos isplaćuje država članica.

2. Kada nagodba sklopljena u skladu s člankom 13. ili 14. nije zabilježena u pravorijeku, tužitelj može Komisiji podnijeti zahtjev za plaćanje iznosa utvrđenog nagodbom. Komisija svaki takav iznos utvrđen nagodbom isplaćuje u relevantnim rokovima koji su utvrđeni u sporazumu o nagodbi.

Članak 19.

Postupak u slučaju kada ne postoji sporazum o financijskoj odgovornosti

1. Kada Unija nastupa kao tuženik u skladu s člankom 9., a Komisija na temelju kriterija utvrđenih u članku 3. stavku 1. smatra da predmetna država članica treba, djelomično ili u cijelosti, platiti iznos utvrđen pravorijekom ili nagodbom ili troškove koji proizlaze iz arbitraže o kojoj je riječ, primjenjuje se postupak naveden u stavcima od 2. do 5. ovog članka.
2. Komisija i predmetna država članica odmah započinju sa savjetovanjima kako bi postigle sporazum o financijskoj odgovornosti predmetne države članice i Unije, ovisno o slučaju.
3. U roku od tri mjeseca od primitka od strane Komisije zahtjeva za plaćanje iznosa utvrđenih pravorijekom ili nagodbom ili troškova koji proizlaze iz arbitraže, Komisija donosi odluku upućenu predmetnoj državi članici kojom utvrđuje iznos koji ta država članica treba platiti. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o takvoj odluci i njezinoj financijskoj argumentaciji.
4. Osim ako predmetna država članica u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu odluke iz stavka 3. ne izjavi prigovor na iznos koji je utvrdila Komisija, predmetna država članica, u roku od šest mjeseci nakon odluke Komisije, proračunu Unije nadoknađuje iznose utvrđene pravorijekom ili nagodbom ili troškove koji proizlaze iz arbitraže. Predmetna država članica odgovara za plaćanje bilo kakve dospjele kamate obračunate po stopi koja se primjenjuje na druga novčana sredstva koja se duguju proračunu Unije.
5. Ako predmetna država članica izjavi prigovor i ako Komisija odbije navedeni prigovor, Komisija donosi odluku u roku od šest mjeseci od primitka prigovora države članice kojom zahtijeva od predmetne države članice povrat iznosa koji je isplatila Komisija, uvećanih za kamate obračunate po stopi koja se primjenjuje na druga novčana sredstva koja se duguju proračunu Unije.
6. Odluke Komisije u skladu sa stavcima 3. i 5. objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 20.

Predujmljivanje troškova koji proizlaze iz arbitraže

1. Komisija može donijeti odluku kojom od predmetne države članice zahtijeva da u proračun Unije predujmi financijske doprinose za predvidive ili nastale troškove koji proizlaze iz arbitraže. Takva odluka o financijskim doprinosima mora biti razmjerna i uzimati u obzir kriterije navedene u članku 3.
2. Ako je arbitražni sud troškove koji proizlaze iz arbitraže dodijelio Uniji, a predmetna je država članica izvršila periodično plaćanje troškova koji proizlaze iz arbitraže, Komisija osigurava njihov prijenos na državu članicu koja ih je predujmila, uvećane za kamate obračunate po stopi koja se primjenjuje na druga novčana sredstva koja se duguju proračunu Unije.

Članak 21.

Plaćanje države članice

Povrat novca ili uplata u proračun Unije koje država članica izvršava za plaćanje iznosa utvrđenih pravorijekom, iznosa utvrđenih nagodbom ili troškova koji proizlaze iz arbitraže, uključujući one iz članka 20. stavka 1. ove Uredbe, smatra se unutarnjim namjenskim prihodom u smislu članka 21. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. On se može upotrijebiti za pokrivanje rashoda koji proizlaze iz sporazuma sklopljenih na temelju članka 218. UFEU-a kojima se predviđa rješavanje sporova između ulagatelja i države ili za dopunu dodijeljenih sredstava kojima su prvotno plaćeni iznosi utvrđeni pravorijekom, iznosi utvrđeni nagodbom ili troškovi arbitraže.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za investicijske sporazume koji je osnovan Uredbom (EU) br. 1219/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 23.

Izvješće i preispitivanje

1. Komisija redovito podnosi detaljno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju ove Uredbe. To izvješće sadrži sve relevantne informacije, uključujući popis zahtjeva podnesenih protiv Unije ili država članica, povezanih postupaka i pravorijeka te financijski utjecaj na proračun Unije. Prvo se izvješće podnosi do 18. rujna 2019. Sljedeća se izvješća nakon toga podnose svake tri godine.
2. Komisija godišnje Europskom parlamentu i Vijeću podnosi popis zahtjeva za konzultacije koje su podnijeli tužitelji, podnesenih zahtjeva i arbitražnih pravorijeka.
3. Komisija također može zajedno s izvješćem navedenim u stavku 1. i na temelju saznanja Komisije podnijeti prijedlog izmjene ove Uredbe Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 24.

Sporovi u okviru sporazuma sklopljenih prije stupanja na snagu ove Uredbe

U odnosu na sporove u okviru sporazuma koji su obuhvaćeni člankom 1. i koji su sklopljeni prije 17. rujna 2014., ova se Uredba primjenjuje samo na sporove u kojima je zahtjev za pokretanje arbitraže podnesen nakon 17. rujna 2014., a predmetni tretman je pružen nakon 17. rujna 2014.

Članak 25.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

S. GOZI

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1219/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o uspostavi prijelaznih aranžmana za bilateralne sporazume o ulaganjima između država članica i trećih zemalja (SL L 351, 20.12.2012., str. 40.).

Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije

Donošenje i primjena ove Uredbe ne dovode u pitanje podjelu nadležnosti utvrđenu Ugovorima i ne smiju se tumačiti kao izvršavanje podijeljene nadležnosti od strane Unije u područjima u kojima se nadležnost Unije nije izvršavala.
